

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради ліцею
протокол №1 від 28.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Городківського ліцею №2
т.в.о. директора _____ В.І.Гижко

Освітня програма на 2023 - 2024 навчальний рік Городківського ліцею №2

Структура Освітньої програми

Розділ 1. Призначення школи та засіб його реалізації.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника ліцею.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею.

Розділ 4. Освітня програма I ступінь (початкова освіта)

1. Освітня програма I ступеню для 1А, 2, 3А, 4А класів
2. Освітня програма I ступеню для 1і, 3і, 4і класів

Розділ 5. Освітня програма II ступінь (базова середня освіта)

1. Освітня програми II ступеню для 5А, 6 А класів (НУШ)
2. Освітня програма II ступеню для 5і, 6і класу НУШ, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
3. Освітня програма II ступеню для 7А проектного класу (пілот НУШ).
4. Освітня програма II ступеню для 7і класу, який працює за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
5. Освітня програма II ступеню для 8 – 9 класів.

**Розділ 6. Освітня програма III ступінь (профільна загальна середня освіта)
(10-11 класи)**

1. Призначення ліцею та засіб його реалізації

Метою Городківського ліцею №2, який дає повну загальну середню освіту, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

У відповідності до чинного законодавства Городківський ліцей №2, здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - основна загальна освіта;

III ступінь - середня повна (профільна) загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад.

Основним засобом реалізації призначення для Городківського ліцею №2, є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час Городківський ліцей №2 має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітні програми, що реалізуються в Городківському ліцеї №2 спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Освітня програма складена на 2023 - 2024 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради від 28.08.2023 р. (протокол №1).

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;
- 3) пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- 4) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 5) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

2. Опис «моделі» випускника ліцею

Випускник Нової української школи, і Городківського ліцею №2 зокрема – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне Городківський ліцей №2. Сучасний світ складний. Дитині не достатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

Тому випускник Городківського ліцею №2 повинен володіти ключовими компетентностями:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;

- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
 - уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
 - здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею

Перед Городківським ліцеєм №2 поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Освітня програма Городківського ліцею №2, I ступінь (початкова освіта), 1А, 2, 3А, 4А класи на 2023 – 2024 н.р.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;

- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Дана Освітня програма створена на 2023 - 2024 навчальний рік відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017, що набув чинності 28.09.2017, постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», наказів Міністерства освіти і науки України №268 від 21.03.2018 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», відповідно до наказів №405,408 від 20.04.2018, згідно рекомендацій листа Міністерства освіти і науки України №1/9-254 від 20.04.2018 «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів», складається на основі навчальних планів, які подані у відповідних документах

- Для учнів 1а, 2, 3а,4а класів відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом №268 від 21.03.2018, додаток 1;

Освітня програма початкової освіти (*далі освітня програма*) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Городківського ліцею №2 початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017);
- Закону України «Про загальну середню освіту» (Зі змінами, внесеними згідно із Законом № 1642-III від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213),(Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2905-III від 20.12.2001, ВВР, 2002, № 12-13, ст.92,№ 380-IV від 26.12.2002, ВВР, 2003, № 10-11, ст.86,№ 1344-IV від 27.11.2003, ВВР, 2004, № 17-18, ст.250,№ 2285-IV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 7-8, ст.162 N 2505-IV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, 18-19, ст.267,№ 3235-IV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9,№ 10-11, ст.96,№ 489-V від 19.12.2006 - набирає чинності з 01.01.2007 р.), крім того:
 - 1а, 2, 3а, 4а класів**
 - Відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом № 268 від 21.03.2018;
 - Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» для 1-х класів
 - Лист МОН України№1/9-344 від 25.05.2018 "Про завершення експертизи освітніх програм"

Загальний обсяг навчального навантаження

Навчальні предмети	1А		2		3 - А		4 - А	
	Кількість годин у класах							
	на тижде нь	на рік	на тижде нь	на рік	на тижде нь	на рік	на тижде нь	на рік
Українська мова	5	170	5	175	5	175	5	175
Англійська мова	2	68	3	105	3	105	3	105
Математика	3	103	3	105	4	140	4	140
Я досліджую світ	7	238	8	280	7	280	7	280
Мистецтво	2	68	2	70	2	70	2	70
Інформатика	-	-	-	-	1	35	1	35
Фізична культура	3	102	3	105	3	105	3	105
Усього	22	748	24	840	25	875	25	875
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	34	1	35	1	35	1	35
Індивідуальні заняття	1	34	1	35	1	35	1	35
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20		22		23		23	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	782	25	875	26	945	26	945

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 - 4-х класів складає 3477 годин/навчальний рік

У школі функціонують 1А, 2, 3А, 4А класи з інклюзивною формою навчання для дітей з порушенням мовлення. До індивідуальних навчальних планів здобувачів освіти за інклюзивною формою навчання включено корекційно-розвиткові заняття.

Освітня програма закладу початкової освіти, сформована на основі типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових. Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,

- проведення індивідуальних консультацій,
- проведення групових занять.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти І ступеня (далі – навчальний план).

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Перелік освітніх галузей для 1а, 2, 3а, 4а класів.

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (1–4 класи — 5 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 2 год/тижд.).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Англійська мова мова» (1 класи — 2 год/тижд.; 2–4 класи — 3 год/тижд.).

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Математика» (1- 2 класи — 3 год/тижд.; 3–4 класи — 4 год/тижд) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» (1–4 класи — 2 год/тижд.); фізкультурної освітньої галузі — через навчальні предмети «Фізична культура» (1–4 класи — 3 год/тижд.);

Мета і завдання громадянської й історичної, інформатичної, природничої, соціальної і здоров'язбережувальної, технологічної освітніх галузей реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 4 год/тижд), а також під час вивчення всіх інших навчальних предметів, що викладаються за авторськими навчальними програмами . Водночас у 3–4-х класах мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються також у процесі вивчення навчального предмета «Інформатика» (1 год/тижд.)
Фізкультурна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Фізична культура» (3 год/тижд.)

Навчальний план

Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.

для 1А, 2, 3А, 4А класів НУШ

(відповідно НУШ-2 додатка 1 до наказу №268 від 21.03.2018р.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	1А	2	3А	4А	Разом
Українська мова	5	5	5	5	20
Англійська мова	2	3	3	3	11
Математика	3+1	3+1	4+1	4+1	14
Я досліджую світ*	7	8	7	7	29
Мистецтво	2	2	2	2	8
Інформатика	-	-	1	1	2
Фізична культура	3	3	3	3	12
<i>Усього</i>	<i>20+3</i>	<i>22+3</i>	<i>22+3</i>	<i>22+3</i>	<i>84+12</i>

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	26	26	100

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах

За рахунок варіативної частини в початковій та основній школі реалізується вивчення предметів:

За рахунок варіативної частини в 1а,2,3а,4а класах реалізується вивчення предметів:

у 1а класі:

1 година на вивчення математики;

у 2 класі:

1 година на вивчення математики;

у 3а класі:

1 година на вивчення математики;

у 4а класі:

1 година на вивчення математики.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 30 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Для недопущення перевантаження учнів буде враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради (протокол від 30.08.2019 № 1), при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" та Статуту школи.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів¹ з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти (для 1-2 класів). Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах І циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть

формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, для 3 – 4 класів визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової середньої освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку та за інших умов (індивідуальне навчання, інклюзивна освіта).

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної

ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає

можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення

Форми організації навчального процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності: навчальний процес забезпечують 10 фахівців з відповідних предметів;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети обладнано та про атестовано кабінет початкових класів;

якість проведення навчальних занять забезпечують педагоги: 3 старших учителі, 5 педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 2 першої кваліфікаційної категорії, 3 спеціалістів.

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішнього контролю та моніторингових досліджень якості навчальних досягнень учнів посеместрово.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи ПМК, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаються як позитивні, так і негативні аспекти, плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власний науково – методичний кейс, узагальнюємо та впроваджуємо позитивний педагогічний досвід).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Цикл I, адаптаційно-ігровий (1і клас)

Цикл II, основний (3і, 4і класи)

Городківський ліцей №2

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма початкової школи (далі — Програма) науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (далі — Проєкт) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017—2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2017 р. № 67), від 13.07.2017 р. № 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня», від 14.08.2017 р. № 1171 «Про завершення I етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», від 08.10.2019 р. № 1272 «Про затвердження типових навчальних програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти» та від 08.10.2019 р. № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3 – 4 класів закладів загальної середньої освіти».

Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою Зарахування учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається, як правило, із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного 2 навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в проєктних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проєкті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12). До здобуття другого (основного) циклу початкової освіти в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту на першому

(адаптаційно-ігровому) циклі у 1–2-х класах Проєкту. Перелік освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в початковій школі Проєкту. Цілями початкової освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, 3 цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Концептуальними засадами досягнення цілей початкової освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень: Компетентнісна початкова освіта в Проєкті: втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову

грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12); проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень 4 парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти; розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 1–4-х проєктних класів відбувається під час ранкових зустрічей, на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках «Я пізнаю світ» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цього навчального предмета) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку). Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів проєктних класів є ранкові зустрічі, які згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15–20 хвилин. Оскільки Державними санітарними правилами та нормами влаштування, утримання закладів загальної освіти та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01 встановлюється початок навчальних занять не раніше 8:30 (п. 9.10), то рекомендується розпочинати ранкові зустрічі о 8:40–8:45 за рішенням закладу загальної середньої освіти. Час на проведення ранкових зустрічей не обліковується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять, решта якого компенсується роботою вчителя на перервах (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року); 5 моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / декількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти. Зміст початкової освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксиологічними імперативами

державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо. У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту. STEM-освіта може реалізовуватися як в урочний, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів. Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі 1–4-х проєктних класів реалізуються: інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах («Ажурна пилка», «Алфавіт», «Броунівський рух», «Дерево припущень», «Діалог», «Карусель», «Синтез думок», «Тонкі та товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Метод прес», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми; технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо); технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення 8 процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Ключові слова», «Питайлик», «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель», «Броунівський рух», «Дебати»; 4) вміння створювати на основі прочитаного власні есе, текстирозповіді, тексти-описи, тексти-міркування; технологія повного

засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза; технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проекті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту. Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів проектних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями: 1. Мовно-літературна освітня галузь. 2. Математична освітня галузь. 3. Природнича освітня галузь. 4. Технологічна освітня галузь. 5. Інформатична освітня галузь. 6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь. 7. Громадянська та історична освітня галузь. 8. Мистецька освітня галузь. 9. Фізкультурна освітня галузь.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 2–4 проектних класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме тижневе навантаження учнів за класами становить: 2 клас — 22 год/тижд.; 3 клас — 23 год/тижд.; 4 клас — 23 год/тижд.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 2-х і 4-х проектних класів у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого (адаптаційно-ігрового) та другого (основного) циклів початкової освіти, що визначені Державним стандартом початкової освіти. Установлення ступеня досягнення учнями 1–2-х проектних класів обов'язкових результатів навчання здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 10.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі» та від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1–2-х проектних класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті: супроводжувати навчальний поступ учнів; вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів; діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів; підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів; запобігати побоюванням помилитися; плекати впевненість у власних можливостях і здібностях; виховувати ціннісні якості особистості. У 1-му класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем у свідоцтві досягнень. Навчальні досягнення учнів 2-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи). Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної,

математичної та природничої освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагностувальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»). Оцінні судження не фіксуються в Класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфоліо. Установлення ступеня досягнення учнями 3–4-х проєктних класів обов'язкових результатів навчання здійснюється за допомогою формувального та підсумкового (тематичного й завершального) оцінювання відповідно до вимог чинного законодавства. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, що здійснюється лише з метою моніторингу якості освітнього процесу в проєктних класах. Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, уміннях, навичках.

Організаційні питання реалізації Програми. Проєктні класи можуть створюватися в будь-якому закладі загальної середньої освіти незалежно від його статусу, організаційно-правової форми та типу з метою неперервного навчання, виховання й розвитку учнів 1–12-х класів і працювати за освітніми програмами Проєкту. Проєктний клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проєкту додатково використовуються авторські навчально-методичні та дидактичні матеріали (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проєктних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу загальної середньої освіти та правилами внутрішнього розпорядку. Учня проєктних класів за успіхи в навчанні рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти може бути призначена стипендія з власних коштів або цільових надходжень від різних установ, добродійних фондів, товариств, асоціацій тощо. За учнями, які навчаються в проєктному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи. За умови ліквідації проєктного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Підготовка вчителів проєктних класів початкової школи регламентується Законами України «Про освіту» (стаття 54, частина 2), «Про повну загальну середню освіту» (стаття 51), постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науковопедагогічних працівників» (зі змінами)

Відповідно до цих нормативно-правових актів кожний учитель **несе персональну відповідальність щодо щорічного підвищення своєї кваліфікації.** Останнє є однією з необхідних умов для проходження ним атестації в порядку, визначеному законодавством.

Загальний обсяг підвищення кваліфікації вчителів не може бути меншим, ніж 150 годин на п'ять років, з яких не менше 10% загальної кількості годин мають бути спрямовані на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині

роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Він оплачується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Учителям відшкодовуються відповідно до законодавства витрати, пов'язані з відрядженням на підвищення кваліфікації. Учителі самостійно визначають **конкретну форму (або поєднують декілька форм)** підвищення кваліфікації (інституційну — очну, заочну, дистанційну, мережеву; дуальну; на робочому місці тощо), її **види** (навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та суб'єктів надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації (далі — суб'єкти підвищення кваліфікації).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

У Навчальному плані використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей. Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (2–4 класи — 6 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 1 год/тижд.). Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (2–4 класи — 3 год/тижд.). Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Математика» (2–4 класи — 4 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 1 год/тижд.). Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» (2–4 класи — 1 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 1 год/тижд.); фізкультурної освітньої галузі — через навчальні предмети «Фізична культура» (2–4 класи — 2 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 1 год/тижд.). Включення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години фізкультурної галузі забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики найпоширеніших відхилень у здоров'ї молодших учнів — порушення зору, постави тощо. Мета і завдання громадянської й історичної, інформатичної, природничої, соціальної і здоров'язбережувальної, технологічної освітніх галузей реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 4 год/тижд), а також під час вивчення всіх інших навчальних предметів, що викладаються за авторськими навчальними програмами та навчально-методичними комплектами до них, розробленими авторським колективом Проєкту. Водночас у 3–4-х класах мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються також у процесі вивчення навчального предмета «Інформатика» (1 год/тижд.). Навчальний план містить інваріантну складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. Варіативна складова Навчального плану (2–4 класи — 1 год/тижд.) може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальні заняття та консультації учнів. У зв'язку зі спрямованістю Проєкту на реалізацію основних положень STEM-освіти, інтеграції української освіти в європейській і світовий освітній простір доцільним виявляється виділення годин варіативної

складової на математику (2 клас — 1 год/тижд.) та навчальний предмет «Я пізнаю світ» (2–4 класи — 1 год/тижд.) З метою посилення індивідуальної роботи з учнями відповідно до «Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, поділ класів на групи здійснюється під час вивчення іноземної мови, української мови, математики й інформатики за умови відповідної кількості учнів у класі (більше 27). За рішенням місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування або за кошти, не заборонені чинним законодавством, класи можуть ділитися на групи за меншої наповнюваності або/та під час вивчення інших предметів. Під час вивчення української мови та математики поділ на групи відбувається в процесі їх вивчення і як окремих навчальних предметів, і як органічних складових інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ». У разі поділу класу на групи під час вивчення української мови / математики в класному журналі на запис уроків української мови / математики як окремого предмета й української мови / математики в інтегрованому курсі відводяться окремі сторінки для кожної групи. У проектних класах на бажання батьків може здійснюватися навчання учнів за індивідуальною освітньою траєкторією, можуть проводитися гурткові, факультативні, індивідуальні та секційні заняття, а також відбуватися організація освітнього процесу в режимі школи повного дня за умов їх відповідності чинному ДСанПіНу й за рахунок коштів, не заборонених законодавством України. Ураховуючи особливості організації освітнього процесу в Проекті, у 2–4-х класах функціонують групи подовженого дня, що комплектуються за принципом «вікова група». Навчальний план зорієнтований на роботу закладу загальної середньої освіти за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальний план
Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.
для 1і, 3і, 4і класів

(Розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688))

Назваосвітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень		
		1 і	3 і	4 і
Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6
Мовно-літературна	Англійська мова	2	3	3
Математична	Математика	3+1	4	4
Мовно-літературна	Я пізнаю світ*			
Математична				
Природнича				
Соціальна і здоров'я-збережувальна				

Я пізнаю світ*

Громадянська та історична		8	8+1	8+1
Технологічна				
Фізкультурна				
Мистецька				
Інформатична				
	Інформатика	-	1	1
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		22	23	23
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	26	26

За рахунок варіативної частини в 1і, 3і, 4і класах реалізується вивчення предметів:

у 1і класі:

1 година на вивчення математики;

у 3і класі:

1 година на вивчення ЯДС;

у 4і класі:

1 година на вивчення ЯДС.

Програмові вимоги до освітніх галузей навчального плану за посиланням
<https://drive.google.com/file/d/10Jzkz0mfGSxtFyhpboQAmoQsf9DIhJvH/view>

Освітня програма

для адаптаційного циклу базової середньої освіти

(5А, 6А класи НУШ) Городківського ліцею №2

2023 - 2024 н.р.

1. Загальні положення

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. На основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 р. № 235, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», а також для реалізації мети повної загальної середньої освіти і належної організації освітнього процесу заклад освіти розробив та використовує в освітній діяльності Освітню програму для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 - 6 класи НУШ) Городківського ліцею №2 (далі Освітня програма)

Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладом загальної середньої освіти та використання ним в освітній діяльності освітніх програм на адаптаційному циклі базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма включає:

- типовий навчальний план;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або

державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою та розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання і представлено в *додатку 1*.

Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено

відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

4. Типовий навчальний план

Типовий навчальний план (*додаток 2*) містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту обрано з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані Освітньої програми закладу освіти.

Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначено з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у навчальному плані.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначено в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 5 – 6 класах – 45 хвилин.

Для недопущення перевантаження учнів буде враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради (протокол від 30.08.2021 №1), при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" та Статуту закладу освіти.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані СЗШ I – III ст. №2 с. Городківка не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Подані у додатку модельні навчальні програми розроблені для адаптаційного циклу (5-6 класи) та мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Передбачені навчальним планом 0,5 год додаткового часу для вивчення інтегрованого курсу "Досліджую історію і суспільство" та 0,5 год додаткового часу для вивчення інтегрованого курсу "Пізнаємо природу", зокрема на проведення екскурсійних, дослідницьких занять, практикумів у 5 – 6 класах можуть бути використані на розсуд учителя як у послідовному включенні до календарного планування, так і шляхом об'єднання їх у відповідну кількість

годин для проведення екскурсійних днів та проектних модулів то упродовж навчального року, відобразивши це в календарному плануванні.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) бальне оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законом давством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Критерії та шкала оцінювання.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти **додаток 3**

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Додаток 1

**Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів
(адаптаційний цикл базової середньої освіти)**

**Городківський ліцей №2 з навчанням українською мовою
(розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання)**

Назва освітньої галузі, предмету		Кількість годин			
		5 клас		6 клас	
		тиждень	рік	тиждень	рік
Мовно – літературна	Українська мова	5	175	5	175
	Українська література	2	70	2	70
	Зарубіжна література	1,5	52,5	1,5	52,5
	Англійська мова	3,5	122,5	3,5	122,5
Математична	Математика	5	175	5	175
Природнича	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2	35	2	70
	Географія	-	-	2	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут" / Етика	1,5	52,5	1,5	52,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	35		
	Історія України. Всесвітня історія			2	70

Технологічна	Технології	2	70	2	70
Інформатична	Інформатика	1,5	52,5	1,5	52,5
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво"	2	70	2	70
Фізична культура	Фізична культура	3	105	3	105
Усього					
Загальна кількість навчальних годин що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		29	1050	31	1085
Гранично допустиме навантаження на учнів		28	980	31	1085

Додаток 2

**Навчальний план
Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.
для 5А, 6А класів НУШ**

(згідно додатка 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти)

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	години		
		5А клас	6А клас	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	
	Українська література	2	2	
	Зарубіжна література	1,5	1,5	
	Англійська мова	3,5	3,5	
Математична	Математика	5	5	
Природнича	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2	2	
	Географія	-	2	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	1	
	Етика	0,5	0,5	
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	

Технологічна	Технології	2	2	
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво"	2	2	
Фізична культура	Фізична культура	3	3	
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	
Всього (+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26+3	29+3	

Додаток 3

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події

6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї,

		незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « »?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) ___ виглядає як тому що
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або

запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему

25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ШЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів

		Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповідати на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»- повністю погоджуюся, не погоджуюся, погоджуюся

44	3-2-1	<p>Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:</p> <p>три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;</p> <p>три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __;</p> <p>три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня;</p> <p>три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;</p> <p>три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті(з тим, що ви вже знали або випробували)</p>
45	Трихвилинна пауза	<p>Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.</p> <p>Я змінив(ла) ставлення до....</p> <p>Я більше дізнався(лася) про...</p> <p>Мене здивувало...</p> <p>Я почувався(лася)...</p>
46	Є питання, в кого є відповідь?	<p>Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну</p>

Додаток 4

РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<p><i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i></p>	<p>Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових логічних неточностей</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації</p>
<p><i>Комунікація, зокрема використання</i></p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення;</p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення;</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення;</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення;</p>

інформаційно-

<p>комунікаційних технологій</p>	<p>відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить прикладина її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем застосуванням знань, охоплюються навчальним матеріалом</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення</p>

<p><i>Рефлексія власної навчально- пізнавальної діяльності</i></p>	<p>Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності й</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання</p>
--	--	--	--	---

<p>комунікаційних технологій</p>	<p>відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить прикладина її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем застосуванням знань, охоплюються навчальним матеріалом</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення</p>

<p><i>Рефлексія власної навчально- пізнавальної діяльності</i></p>	<p>Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання</p>
--	--	--	---	---

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ ШКОЛИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО
ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»**
Адаптаційний цикл, 5–6-ті класи
Городківського ліцею №2

(для 5 –і та 6 – і класу в 2023 – 2024 н.р.),

Вступ

Освітня програма базової школи (далі — Програма) науковопедагогічного проєкту «Інтелект України» (далі — Проєкт) адаптаційного циклу (5–6-ті класи) застосовується для закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. Програма впроваджується поетапно, починаючи з 2022/23 навчального року. Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма містить:

- перелік освітніх компонентів та їхню логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в базовій школі Проєкту;
- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 5–6-х проєктних класів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-х і 6-х проєктних класів.

Програма включає:

- варіанти навчальних планів з розподілом годин між освітніми галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;
- перелік навчальних програм, які мають / можуть використовуватися в освітньому процесі;
- опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;
- види / форми оцінювання та його інструментарій.

Програма не вимагає окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти й погодження з органом управління освіти, якому підпорядковується заклад. Освітня програма закладу загальної середньої освіти набуває чинності після схвалення педагогічною радою та затвердження керівником закладу. Цю освітню програму заклад оприлюднює на офіційному вебсайті. Заклад освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів, ураховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів, ухвалює педагогічною радою рішення про введення до освітньої програми закладу інших компонентів, які не передбачені Програмою, зокрема індивідуалізованого складника для учнів, які з об'єктивних причин бажають здобути базову середню освіту за індивідуальною формою (екстернатною (екстернатом), сімейною (домашньою), педагогічним патронажем) (Закон України «Про освіту», стаття 9), для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти використовуватимуться технології дистанційного навчання (Наказ

Міністерства освіти і науки України «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», розділ I, стаття 2). Означені складники реалізуються в межах наявного фінансування або за рахунок інших коштів, не заборонених законодавством України.

Перелік освітніх компонентів системи базової середньої освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закони України «Про освіту», стаття 10, «Про повну загальну середню освіту», стаття 4).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в базовій школі Проєкту.

Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного й особистіснодіяльнісного підходів, зокрема низка таких взаємопов'язаних положень.

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опанувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових

відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційнокомунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової школи (адаптаційний цикл, 5–6-ті класи) виявляється в тому, що:

1. *Базова середня освіта в Проєкті розглядається* як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметнотематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5–6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

2. *Базова середня освіта в Проєкті моделюється й упроваджується* в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

3. *Зміст базової середньої освіти в Проєкті визначається* згідно з дидактичними принципами відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема. Тому як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксіологічними

імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо. У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

4. Характерними для STEM-освіти в Проєкті є:

- ✓ STEM-освіта розпочинається в Проєкті в початковій школі та продовжується в базовій;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті є «містком» між навчанням учнів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей належатимуть до NBICсектора та вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін;
- ✓ мета STEM-освіти в Проєкті — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність);
- ✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає фундаменталізацію освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів, що забезпечується завдяки інтегрованому навчанню за темами, а не за предметами, навчанню на основі власних відкриттів, спрямованому на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті реалізує дидактичний принцип практичної спрямованості навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії); ✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті здійснюється як в урочний, так і в позаурочний час.

5. Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України 6 «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту повної загальної середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

- ✓ інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я — висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;
- ✓ навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);
- ✓ технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, текстирозповіді, тексти-описи, тексти-міркування;
- ✓ технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);
- ✓ технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями:

- 1) мовно-літературна;
- 2) математична;
- 3) природнича;
- 4) технологічна;
- 5) інформатична;

- 6) соціальна і здоров'язбережувальна;
- 7) громадянська та історична;
- 8) мистецька;
- 9) фізкультурна.

Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства.

Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу (5–6-ті класи) в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту в Проєкті. На бажання батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класів, які працюють не за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», до проєктних класів.

У кожному індивідуальному випадку рішення приймає адміністрація закладу загальної середньої освіти.

Адміністрація закладу організовує проведення діагностичної перевірки рівня навчальних досягнень таких учнів. Діагностична перевірка проводиться з математики (письмово) та іноземної мови (усно та письмово).

Для проведення діагностичної перевірки наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджуються склад комісії (голова та члени 8 комісії), графік проведення й діагностичні завдання з математики та іноземної мови. За результатами діагностичної перевірки висновки комісії оформлюються в протоколі. Зарахованим (переведеним) може бути учень / учениця, у якого(ї) діагностична перевірка виявила рівень навчальних досягнень не нижче достатнього з обох предметів. Якщо кількість бажуючих перевищує кількість вільних місць, то зарахованим / переведеним буде учень / учениця, який(а) набрав(ла) більшу суму балів під час діагностичної перевірки.

На підставі висновків комісії рішення про зарахування (переведення) учня / учениці приймає керівник закладу освіти. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та / або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання у порядку, визначеному

Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369, або у екстернатній формі здобуття повної загальної середньої освіти згідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2016 року за № 184/28314, упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання (Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, пункт 4, абзац 2) наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу для 5–6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–6-х проектних класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для закладу освіти з навчанням українською мовою, який працює за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (додаток 1);

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Навчальний план для 5–6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальний план до Програми (додаток 2) розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту та містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Мета і завдання **мовно-літературної освітньої галузі** (українська мова, українська література, зарубіжна література (у перекладі українською мовою)) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (5–6-ті класи — 4 год/тижд.), «Українська література» (5–6-ті класи — 2 год/тижд.), «Зарубіжна література» (5–6-ті класи — 1,5 год/тижд.).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (5–6-ті класи — 5 год/тижд.). Мета і завдання **математичної освітньої галузі** реалізуються через навчальний предмет «Математика» (5–6-ті класи — 6 год/тижд.).

Мета і завдання **природничої освітньої галузі** реалізуються через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (5–6-ті класи — 2 год/тижд.), який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології у 7–9-х класах і географії у 6–9-х класах, та «Пізнаємо природу. Твої фізичні 10 відкриття» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.), який є пропедевтичним для курсів фізики та хімії у 7–9-х класах, та навчальний предмет «Географія» (6-й клас — 2 год/тижд.).

Мета і завдання **соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі** реалізуються через інтегрований курс «Навчаємося разом» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.). У межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних курсів морального спрямування (5–6-ті класи) та курсу «Здоров'я, безпека та

добробут» (5–9-ті класи). Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту.

Мета і завдання **мистецької освітньої галузі** реалізуються через інтегрований курс «Мистецтво» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.) або, за вибором закладу освіти, через окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» (5–6-ті класи — по 0,5 год/тижд.); **фізкультурної освітньої галузі** — через навчальний предмет «Фізична культура» (5–6-ті класи — 3 год/тижд.). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше ніж три рази на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання **громадянської та історичної освітньої галузі** реалізуються через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (5-й клас — 1,5 год/тижд., 6-й клас — 2,5 год/тижд.). Відповідно до призначення адаптаційного циклу базової освіти (5–6-ті класи), курс забезпечує наступність між початковою і базовою середньою освітою й готує учнів до продуктивного засвоєння змісту громадянської та історичної галузі в процесі предметного навчання в 7–9-х класах. Ураховано, що в початковій школі серед соціально значущих надпредметних тем, які сприяли формуванню в учнів уявлень про людину в суспільстві, була «громадянська відповідальність». Забезпечено зв'язок зі змістовим наповненням курсів «Я пізнаю світ» і подібних за змістом, що вивчалися у 1–4-х класах, зокрема через актуалізацію знайомих понять і пригадування історичних фактів.

Мета й завдання **інформатичної освітньої галузі** реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.); технологічної освітньої галузі — через навчальний предмет «Технології» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.)

Навчальний план містить інваріантну складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проектом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова Навчального плану (5–6-ті класи — 1 год/тижд.) може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальні заняття та консультації учнів. У зв'язку зі спрямованістю Проекту на реалізацію основних положень STEM-освіти виділено 1 годину варіативної складової на авторський **курс за вибором «Еврика»** (5–6-ті класи — 1 год/тижд.).

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу загальної середньої освіти за 5-денним навчальним тижнем.

Перелік навчальних програм, які можуть використовуватися для реалізації освітньої програми

Для реалізації освітньої програми використовуються як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені не на основі модельних.

Авторські навчальні програми:

- українська мова;
- українська література;
- зарубіжна література;

- математика;
- Пізнаємо природу. Моя планета Земля;
- Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття;
- географія;
- Навчаємося разом;
- Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти;
- Еврика.

Модельні навчальні програми: (додаток 3)

- іноземна мова;
- технології;
- інформатика;
- мистецтво;
- фізична культура.

Модельна навчальна програма — документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством (Закон України «Про повну загальну середню освіту», стаття 1).

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та / або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками. З метою посилення індивідуальної роботи з учнями, відповідно до чинного законодавства, здійснюється поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів. За рішенням місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування або за кошти, не заборонені чинним законодавством, класи можуть ділитися на групи за меншої наповнюваності або / та

під час вивчення інших предметів. У проєктних класах на бажання батьків можуть проводитися гурткові, факультативні, індивідуальні та секційні заняття.

Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти. До навчальних досягнень належать такі результати освітнього процесу:

- ✓ знання — інформація, яку учень / учениця застосовує;
- ✓ уміння — здатність застосувати алгоритм дій для реалізації засвоєних та вироблених суб'єктивно нових знань;
- ✓ ставлення — суб'єктивна цінність інформації або діяльності, відображена у висловлених учнем / ученицею судженнях.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу.

Формувальне оцінювання допоможе кожному учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних та предметних компетентностей, а вчителю / учительці — аналізувати, корегувати навчально-пізнавальну діяльність учнів, визначати мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема, через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) та результати взаємоконтролю учнів у парах і групах у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формі.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу програми (тематичне), семестр (семестрове) та навчальний рік (річне). Мета підсумкового оцінювання — встановити відповідність / невідповідність реальних результатів навчально-пізнавальної діяльності запланованим (очікуваним). Підсумкове оцінювання спрямоване на результат й оцінюється за 12-бальною шкалою.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів / учениць за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, учитель / учителька має врахувати, що диференціації (віднесенню до першого-четвертого рівня) підлягають насамперед розумові та практичні вміння учнів / учениць, що виявляються в різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Бали в межах рівня допомагають диференціювати досягнення учнів / учениць з урахуванням того, чи мають вони базові знання, чи вміння переросли в навички та наскільки сформована воля дотримуватися вимог до оформлення і представлення результатів навчання. За наявності базових знань учень / учениця виконає отримане завдання достатньо повно, оволодіння відповідними навичками дозволить йому / їй виконати це завдання швидко, а відповідальне ставлення до навчання допоможе оформити й представити результати роботи відповідно до визначених вимог.

Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом із поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою

оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностичну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виділяти основне.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються в документі, визначеному законодавством (свідоцтві досягнень тощо), що видається учневі щороку.

Заклад загальної середньої освіти може розробити власну систему оцінювання, яку затверджують і використовують у встановленому законодавством порядку.

У межах академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Організаційні питання реалізації Програми

Проєктні класи можуть створюватися в будь-якому закладі загальної середньої освіти незалежно від його статусу, організаційно-правової форми та типу з метою неперервного навчання, виховання й розвитку учнів 1–12-х класів і працювати за освітніми програмами Проєкту.

Проєктний клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проєкту додатково використовуються авторські навчальні комплекти (навчальні посібники, навчально-методичні посібники, зошити з друкованою основою, атласи та інтелект-карти, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проєктних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу загальної середньої освіти та правилами внутрішнього розпорядку.

Учням проєктних класів за успіхи в навчанні рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти може бути призначена стипендія з власних коштів або цільових надходжень від різних установ, добродійних фондів, товариств, асоціацій тощо.

За учнями, які навчаються в проєктному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи.

За умови ліквідації проєктного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Підготовка вчителів проєктних класів регламентується Законами України «Про освіту» (стаття 54, частина 2), «Про повну загальну середню освіту» (стаття 51), постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами).

Педагоги, які працюють у проєктних класах, обов'язково повинні пройти курсову підготовку вчителів, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України».

**Загальний обсяг навчального навантаження для класів,
які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»**

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік		
		5-і клас	6-і клас
Мовно-літературна	на тиждень	12,5	12,5
	на рік	437,5	437,5
Математична	на тиждень	6	6
	на рік	210	210
Природнича	на тиждень	3	5
	на рік	105	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	2,5
	на рік	52,5	87,5
Технологічна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Інформатична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Фізична культура*	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	30	33
	на рік	1050	1155
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	34
	на рік	1085	1190
Гранично допустиме річне навчальне	на тиждень	28	31
	** на рік	980	1085

навантаження учнів				
--------------------	--	--	--	--

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не має перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним план

Навчальний план
Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.
для 5і, 6і класів
(за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»)

Назва освітньої галузі	Предмети	5і	6і
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Англійська мова	5	5
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	1
	Географія	-	2
			1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1	
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1,5	2,5
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1
Фізична культура*	Фізична культура	3	3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять***		-	-
Гранично допустиме навантаження на учня		28	28
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються		30	33

Перелік модельних та навчальних програм, які мають використовуватися в освітньому процесі для реалізації Програми

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5–9-ті класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5–6-ті класи) та циклу базового предметного навчання (7–9-ті класи).

Авторські навчальні програми

Навчальна програма «Математика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 30 травня 2022 року (протокол №7); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0189-2022
Навчальна програма курсу за вибором «Еврика» для 5–8-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	5–8	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 30 травня 2022 року (протокол №7); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0190-2022
Навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального

за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В.,	освіти»	спрямування від 30 травня 2022 року (протокол № 4); зарєєстровано у Каталозі
--	---------	--

Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипавка Л. М.)			надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0197-2022
Навчальна програма «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Задорожний К. М., Калиновська Г. О.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з біології та екології від 31 травня 2022 року (протокол № 4), з географії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0199-2022
Навчальна програма «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Сухов Р. В.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з фізики від 06 червня 2022 року (протокол № 3), з хімії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0201-2022
Навчальна програма «Географія» для 6–9-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Свір Н. В.)	6–9	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з географії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним

<p>Навчальна програма «Українська мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Семихат Н. В., Дроф'як С. М., Новожилова Н. М.)</p>	<p>5–9</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»</p>	<p>програмам за № 3.0196-2022 Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з української мови від 13 червня 2022 (протокол № 2); zareestrovano u Katalozі nadannya gryfiv navchalnіy lіteraturі ta navchalnіm programam za № 3.0251-2022</p>
<p>Навчальна програма «Українська література. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти,</p>	<p>5–6</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації і змісту</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та</p>

що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт. Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)		освіти»	зарубіжної) від 24 червня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0271-2022
Навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6-ті класи» (1,5 години на тиждень) для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0255-2022
Навчальна програма «Навчаємося разом (інтегрований курс)» для 5–9-х класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Щербакова О. О., Холтобіна О. У., Щербаков О. Ф., Луценко Є. В.)	5–9	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0257-2022)

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти			Рекомендовано Міністерством освіти
---	--	--	---------------------------------------

(авт.: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М.,	5–9	Сайт МОН	і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795
---	-----	----------	---

Кіор Т. М.)			
<p>Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)</p>	5–9	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)</p>	5–9	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Морзе Н. В., Барна О. В.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>

<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Завадський І. О., Коршунова О. В., Лапінський В. В.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5–6-ті класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5–6-ті класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Терещук А. І., Абрамова О. В., Гащак В. М., Павич Н. М.)</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5–6-ті класи» для закладів</p>	5–6	Сайт МОН	<p>Рекомендовано Міністерством освіти</p>

<p>загальної середньої освіти (авт. Туташинський В. І.)</p>			<p>і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)</p>	<p>5–6</p>	<p>Сайт МОН</p>	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795</p>
<p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та ін.)</p>	<p>5–6</p>	<p>Сайт МОН</p>	<p>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 №795 (у редакції наказу МОН від 10.08.2021 № 898)</p>

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Городківського ліцею №2
7 –і класу,
який працює за науково-педагогічним проектом
«Інтелект України»
2023 – 2024 н.р.

Для учнів 7ї класу (відповідно Програми всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково – педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів 2016 – 2022 роки», затвердженою наказом Міністерством освіти і науки України від 02 листопада 2016 року №1319, відповідно наказу Міністерством освіти і науки України від 03.02 2021року №140 «Про внесення змін до наказу Міністерством освіти і науки України від 02 листопада 2016 року №1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», додатку 3)

Освітня програма розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про загальну середню освіту»,
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
- Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів I-II ступеня, які працюють за науково – педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 04.12.2014 № 1439 «Про завершення апробації навчально – методичного забезпечення початкової школи за науково – педагогічним проектом «Інтелект України» та розроблення і впровадження проекту в основній школі загальноосвітніх навчальних закладів» зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 №1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково – педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», від 21.05.2019 року № 722 «Про внесення змін у додаток 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 №1319».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів

навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

**Загальний обсяг навчального навантаження
та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх
галузей, предметів, дисциплін**

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і некоректних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно</p>

		<p>до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8.	Соціальна громадянська компетентності і	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав</p>

		людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план для 5-І класу складений відповідно до додатку 3 до наказу МОН України від 02.11.2016 року № 1319 (Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, які працюють за науково – педагогічним проектом «Інтелект України») зі змінами, внесеними наказом МОН України від 21.05.2019 року № 722 «Про внесення змін у додаток 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 № 1319»

Гранична наповнюваність класу та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 2 до освітньої програми. Пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», розміщені на офіційному веб-сайті МОН України та проекту «Інтелект України».

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p>

	Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	---

Порядок вивчення окремих предметів

Освітня галузь «Мови і літератури» через окремі предмети «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Математика» реалізується через однойменний окремих предмет «Математика».

Навчальний предмет «Природознавство» розподілено на два окремі предмети: «Природознавство. Моя планета Земля», який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології і географії у 6-9 класах, та «Природознавство. Твої фізичні відкриття», який є пропедевтичним для курсів фізики, хімії і астрономії.

Освітня галузь «Мистецтво» вивчається інтегрованим курсом «Мистецтво».

У межах галузі «Суспільствознавство» у 6 класі окремими курсами «Історія України» та «Всесвітня історія»

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

З метою реалізації цілей і завдань науково-педагогічного проекту «Інтелект України» до навчального плану уведено інтегрований курс «Трудове навчання. Технічна творчість».

0,5 години варіативної складової у 5 та 6 класах використано для запровадження вивчення курсу «Історія України»

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- володіння вчителями вимогами навчальних програм, критеріями, правилами і процедурами оцінювання учнів з навчальних предметів;
- організація роботи методичних комісій вчителів з впровадження державних стандартів та підвищення результативності освітнього процесу;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- здійснення вчителями належного контролю за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- ознайомлення батьків та учнів з критеріями, правилами та процедурами оцінювання учнів, системою та механізмами забезпечення академічної доброчесності;
- здійснення вчителями об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів;
- здійснення дирекцією школи контролю за дотриманням академічної доброчесності вчителями;

- якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання(компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:**
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
 - семестровий та річний аналіз результатів навчальних досягнень учнів (покласний та попредметний);
 - проведення контрольних робіт та контрольних зрізів (за погодженням з вчителем обсягу матеріалу, засвоєння якого контролюватиметься, та видів (типів) завдань);
 - вивчення методичною комісією та дирекцією школи стану викладання навчальних предметів інваріантної складової навчального плану не рідше одного разу на п'ять років;
 - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
 - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників (за різнимивидами та у різних формах);
 - чергова та позачергова атестація педагогічних працівників з метою підвищення кваліфікаційної категорії, присвоєння педагогічного звання та у разі зниження педагогічним працівником рівня професійної діяльності.

Додаток 1
Навчальний план
Городківського ліцею №2
для 7ї класу з українською мовою навчання
(науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»)

(Відповідно Програми всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково – педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів 2016 – 2022 роки», затвердженою наказом Міністерством освіти і науки України від 02 листопада 2016 року №1319, відповідно наказу Міністерством освіти і науки України від 03.02 2021 року №140 «Про внесення змін до наказу Міністерством освіти і науки України від 02 листопада 2016 року №1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», додаток3)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Мови і літератури	Українська мова	3
	Українська література	1,5
	Англійська мова	5

	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Навчасьомь разом	1
Математика	Алгебра	3,5
	Геометрія	2,5
Природознавство	Хімія	2
	Фізика	2
	Біологія	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання. Технічна творчість	1
	Інформатика	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
Разом		34,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		34,5

Додаток 2

Перелік навчальних програм для учнів 7ї класу

№ з/п	Назва навчальної програми
Авторські програми для класів, які навчаються за програмою проекту «Інтелект України»	
1	Українська мова
2	Українська література
3	Математика
4	Навчасьомь разом
5	Природознавство. Моя планета Земля.

6	Природознавство. Мої фізичні відкриття.
7	Зарубіжна література
8	Історія України
9	Всесвітня історія
10	Біологія
11	Географія
Програми для класів з українською мовою навчання (затверджені наказами МОН України № 804 від 07.06.2017 та № 1407 від 23.10.2017)	
1	Трудове навчання. Технічна творчість
2	Англійська мова
3	Мистецтво
4	Інформатика
5	Основи здоров'я
6	Фізична культура

Програми, схвалені для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист ПТЗО Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.08.2018 № 21.1/12-Г-1656) Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

**Освітня програма II ступінь(базова середня освіта)
Городківського ліцею №2, 8 – 9 класи
2023 – 2024 н.р.**

Навчальний план та його обґрунтування.

Освітня програма Городківського ліцею №2 для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження

**Городківського ліцею №2 з навчанням українською мовою
(розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання)**

Освітні галузі	Предмети	8		9а, 9б	
		тиждень	рік	тиждень	рік
Мови і літератури	Українська мова	2	70	2+1	105
	Українська література	2	70	2	70
	Іноземна мова	3	105	3	105
	Зарубіжна література	2	70	2	70
Суспільство-знавство	Історія України	1,5+0,5	70	1,5	52,5
	Всесвітня історія	1	35	1	35
	Основи правознавства	-		1	

Мистецтво	Музичне мистецтво	-	35	-	35
	Образотворче мистецтво	-	35	-	35
	Мистецтво	1	35	1	35
Математика	Математика	-		-	
	Алгебра	2	105	2	70
	Геометрія	2	70	2	70
Природо-знавство	Природознавство	-		-	
	Біологія	2	70	2	70
	Географія	2	70	1,5	52,5
	Фізика	2	70	3	105
	Хімія	2	70	2+0,5	87,5
Технології	Трудове навчання	1	35	1	35
	Інформатика	2	70	2	70
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	35	1	35
	Фізична культура	3	105	3	105
Разом		31,5 +0,5		33+1,5	
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3		3	
Курси за вибором Факультативи					
Гранично допустиме навчальне навантаження		33		33	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		34,5	1382,5	36 +36	1435+1435

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Навчальну програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво).

Математика (математика, алгебра, геометрія).

Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія).

Технології (трудове навчання, інформатика).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальний план Городківського ліцею №2 для II ступеня (базова середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 (табл. 1)

Навчальний план

Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.

для 8 – 9 класів

(Відповідно таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018р.)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8	9А	9Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2+1	2+1
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3+1	3+1
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2+1	2+1
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	1,5	1,5
	Фізика	2	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		28,5+3	30+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації			3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28,5+3	33+3	33+3

у 9а та 9б класах :

- 1 година додаткового часу на вивчення української мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення англійської мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення алгебри

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів, за рішенням педагогічної ради (від 30.08 2021р. № 1), вчителі фізичної культури та музичного мистецтва при оцінюванні повинні враховувати результати навчання учнів з відповідних предметів у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

У школі функціонують 8, 9А класи з інклюзивною формою навчання для дітей з порушенням мовлення. До індивідуальних навчальних планів здобувачів освіти за інклюзивною формою навчання включено корекційно-розвиткові заняття.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими</p>

		<p>усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві;</p>

		<p>усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртка.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Прикладом вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задачі тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового

світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Форми організації навчального процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- Урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- Урок корекції основних компетентностей;
- Комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності: навчальний процес забезпечують 35 фахівці з відповідних предметів;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети обладнано та проатестовано кабінети української мови та літератури, англійської мови, хімії, математики, інформатики, географії, біології, історії ;

якість проведення навчальних занять забезпечують педагоги: 4 старших учителів; 13 педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 7 першої кваліфікаційної категорії, 3 другої кваліфікаційної категорії, 12 спеціалістів;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішнього контролю та моніторингових досліджень якості навчальних досягнень учнів посеместрово.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи ПМК, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаються як позитивні, так і негативні аспекти, плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власний науково – методичний кейс, узагальнюємо та впроваджуємо позитивний педагогічний досвід).

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням ПМПК є інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами, для класів з інклюзивною формою навчання.

Освітня програма III ступінь (профільна загальна середня освіта)

Освітня програма Городківського ліцею №2 для III ступеня (профільна загальна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та наказу МОН України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня». Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Естетична культура (художня культура).

Математика (алгебра, геометрія).

Природознавство (біологія, географія, фізика, астрономія, екологія, хімія).

Технології (інформатика, креслення)

Здоров'я і фізична культура (захист України, фізична культура).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план Городківського ліцею №2 для III ступеня 10, 11 класи (профільна середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладів загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів, за рішенням педагогічної ради (від 30.08.2021 № 1), вчителі фізичної культури при оцінюванні повинні враховувати результати навчання учнів з відповідних предметів у позашкільних закладах.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

З метою реалізації профільного навчання в 10 - 11 класах обраний універсальний профіль.

**Навчальний план
Городківського ліцею №2 на 2023 – 2024 н.р.
для 10 - 11 класів**

(відповідно таблиці 2 до наказу МОН України №408 від 20.04.2018р.)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Українська мова	2+1	2+1
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2+1	2+1
Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Алгебра і початки аналізу	2+1	2+1
Геометрія	1+1	1+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5+0,5	1
Фізика і астрономія	3	4

Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Інформатика	2	2
Технології	1	-
Мистецтво	-	1
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	5	4,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	35	33,5

Години варіативної складової навчального плану спрямовані на:

у 10 класі:

- 1 година додаткового часу на вивчення української мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення англійської мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення алгебри;
- 1 година додаткового часу на вивчення геометрії;
- 0,5 години додаткового часу на вивчення історії;
- 0,5 години додаткового часу на вивчення географії

у 11 класі:

- 1 година додаткового часу на вивчення української мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення англійської мови;
- 1 година додаткового часу на вивчення алгебри;
- 1 година додаткового часу на вивчення геометрії;
- 0,5 години додаткового часу на вивчення історії

Заняття з курсу "Захист України" можуть проводитись наприкінці навчального року в рамках навчальної практики учнів, у т. ч. з використанням навчально-методичної бази військових частин, військових комісаріатів, оборонно-спортивних, військово-патріотичних оздоровчих таборів, медичних закладів тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати;</p>

		<p>прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p>

		Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів

та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Форми організації навчального процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей;

комбінований урок, уроки-семінари, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, спектаклі, брифінги, квести.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності: навчальний процес забезпечують 35 фахівці з відповідних предметів;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети обладнано та проатестовано кабінети української мови та літератури, англійської мови, хімії, математики, інформатики, географії, біології, історії ;

якість проведення навчальних занять забезпечують педагоги: 6 старших учителів; 13 педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 6 першої кваліфікаційної категорії, 4 другої кваліфікаційної категорії, 16 спеціалістів.

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторингових досліджень якості навчальних досягнень учнів посеместрово.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи ПМК, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаються як позитивні, так і негативні аспекти, плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власний науково – методичний кейс, узагальнюємо та впроваджуємо позитивний педагогічний досвід).

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням ПМПК є інші компоненти, зокрема індивідуальне навчання учнів.

Схвалено
Протокол педагогічної ради
Дрогобецький
№1 від 28.08.2023р.

Затверджено
т.в.о. директора _____ Олександр

Додаток
до Освітньої програми
Городківського ліцею №2
на 2023 – 2024 н.р.

**Перелік навчальних програм та підручників
у Городківському ліцеї №2
на 2023 – 2024 н.р.**

Клас	Навчальні програми	Підручники
	Українська мова	
5і,6і, 7і	Навчальна програма "Українська мова" (автори Гавриш І.В., Семихат Н.В., Дроф'як С.М., Новожилова Н.М.) . Науково-педагогічний проєкт "Інтелект України" Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник (автори Гавриш І.В., Семихат Н.В., Дроф'як С.М., Новожилова Н.М.)
5А,6 А,	Українська мова. 5- 6 класи Н.Б. Голуб,О.М. Горошкіна Наказ МОН від12.07.2021 № 795	Українська мова. 5 клас Н.Б. Голуб,О.М.Горошкіна Наказ МОН від12.07.2021 № 795 Українська мова: підручник для 6 кл. закладів загальн. серед. освіти/ А.В.Онатій, Т.П.Ткачук.- Тернопіль: Навчальна книга -

		Богдан, 2023.-288с. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 8.03.2023 р. #254.)
7А	Українська мова. 7 клас Н.Б.Голуб, О.М. Горошкіна «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	Українська мова. 7 клас Н.Б. Голуб,О.М.Горошкіна. Наказ МОН України №883 від 24.07.2023р
7і		
8 - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів "Українська мова (5-9 кл.) Автори Глазова О. П., Романенко Ю. О., Голуб Н. Б., Кондесюк Т. В., Котусенко О. Ю., Мельниченко О. М., Михайловська Н. А., Панченков А. О., Пчеляна Л. В. Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Підручник «Українська мова» 8 клас, автори Заболотний О.В., Заболотний В.В.; Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Підручник «Українська мова» 9 клас, автор О.Авраменко.; Наказ МОН від 20.03.2017р. №417
10 - 11	Навчальна програма "Українська мова рівень стандарту , 10 -11 класи" Автори: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондесюк Т.В., Король О.М.,Тарасенко О.О., Сергеева Н.В., Ткачова Г.В. Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Підручник «Українська мова» 10 клас, автор О. Глазова, Наказ МОН від 31.05.2018р. №551 Підручник «Українська мова» 11 клас, автор О. Глазова, Наказ МОН від 12.04.2019р. №472
	Українська література	
5і,6і, 7і	Навчальна програма " Українська література" (автори Гавриш І.В., Гученко С.М., Мартиновець С.М.) Науково-педагогічний проєкт "Інтелект України". Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник (автори Гавриш І.В., Гученко С.М., Мартиновець С.М.) Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
5А,6 А	Українська література.5-6 класи. Т.Яценко,В.Пахаренко,О.Слижук Наказ МОН від12.07.2021 № 795	Українська література.5 клас. Т.Яценко,В.Пахаренко,О.Слижук Наказ МОН від12.07.2021 № 795 Українська література: підручник для 6 кл. закладів загальн. освіти/ Олеся Калинич, Світлана Дякок.- Тернопіль: Астон, 2023.-304с. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.03.2023 #254).

7А	<p>Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)</p> <p>«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)</p>	<p>Українська література.6 клас. Т.Яценко,В.Пахаренко,О.Слижук Наказ МОН України №883 від 24.07.2023р</p>
7і		
8 - 9	<p>Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів "Українська література (5-9 кл.) Автори: С. Р. Молочко, Н. В. Михайлова, О. Ю. Котусенко, А. М. Фасоля, Д. І. Дроздовський, О. М. Ратушняк, В. Р. Півторак, А. В. Білоус, Т. В. Стус Наказ МОН від 07.06.2017р. №804</p>	<p>Укр. Література, підручник для 8 класу, автор Авраменко Олександр, Наказ МОН від 22.02.2021р. №243</p> <p>Укр. Література, підручник для 9 класу, автор Авраменко Олександр, Наказ МОН від 20.03.2017р. №417</p>
10 - 11	<p>Навчальна програма "Українська література рівень стандарту , 10-11 класи" Автори: Р.В. Мовчан, С.Р.Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т.Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк. Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407</p>	<p>Українська література, підручник (профільний рівень) 10 клас. Автори: Олександр Борзенко, Олена Лобусова Наказ МОН від 31.05.2018р. №551</p> <p>Українська література, підручник (профільний рівень) 11 клас. Автори: Олександр Борзенко, Олена Лобусова Наказ МОН від 12.04.2019р. №472</p>
	Англійська мова	
5і	<p>5-І клас - Prepare A1(автори - Joanna Kosta, Melanie Williams), Cambridge Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342</p>	<p>Prepare A1(автори - Joanna Kosta, Melanie Williams), Cambridge</p>
5А	<p>Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освітиавт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М. Наказ МОН від12.07.2021 № 795</p>	<p>Fullblast Англійська мова, 5 клас, пілотна версія, автори Мітчел і Малкогіанні.</p>

6 - 9	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов, 5 – 9 класи. Англійська мова Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Англійська мова, 6 – тий рік навчання, Несвіт А.М. Наказ МОН від 07.02.2014р. №123 Англійська мова, 7 – мий рік навчання, Несвіт А.М. Наказ МОН від 20.07.2015р. №777 Англійська мова, 8 – мий рік навчання, Несвіт А.М. Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Англійська мова, 9 – тий рік навчання, Несвіт А.М. Наказ МОН від 20.03.2017р. №417
10 - 11	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи. Іноземна мова. Рівень стандарту Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Англійська мова. Рівень стандарту.10 клас, Карпюк О.Д. Наказ МОН від 31.05.2018р. №551 Англійська мова. Рівень стандарту.11 клас, Карпюк О.Д. Наказ МОН від 12.04.2019р. №472
	Зарубіжна література	
5А,6 А,	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи». Автори: О. М. Ніколенко, Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тихоненко С., Вітко М., Джангобекова Т. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	Зарубіжна література: посібник-зошит для 5 класу закладів загальної середньої освіти (три частини). Автор: Н. Р. Мілянська. Зарубіжна література: посібник-зошит для 6 класу закладів загальної середньої освіти (три частини). Автор: Н. Р. Мілянська.
7А	Модельна навчальна програма "Зарубіжна література 5-9 класи" Автори: О.М.Ніколенко, Ісаєва Л.П., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тихоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т. А.Наказ МОН від 12.07.2021 №7953міни до програми схвалено експертною комісією з літератури (української та зарубіжної) (протокол №5 від 02.06.2023 р.)	

5i,6i, 7i	Навчальна програма «Зарубіжна література 2 годин. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України». Автор: Гавриш І. В. Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Зарубіжна література. 5(6,7) класи: зошит з друкованою основою (9 частин). Автори: І. В. Гавриш, О. В. Гученко, С. М. Мартиновець.
8 - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів "Зарубіжна література. 5-9кл" (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М) Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Ніколенко О.М., Туряниця В.Г.Зарубіжна література 8 кл.Наказ МОН від 10.05.2016, №491 Мілянєвська Н.Р. Зарубіжна література 9 кл.; Наказ МОН від 20.03.2017р. №417
10 - 11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Зарубіжна література. Рівень стандарту. 10-11 кл. Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Ісаєва О.О., Клименко Ж. В Зарубіжна література (рівень стандарту) 10кл.; Наказ МОН від 31.05.2018р. №551 Ісаєва О.О., Клименко Ж. В Зарубіжна література (рівень стандарту) 11 кл. Наказ МОН від 12.04.2019р. №472
	Історія	
5i,6i, 7i	Вступ до історії (пропедевтичний курс)5–6 клас. Експериментальна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», Гавриш І.В., Аркуша О.Г., Боарь М.С., Мудрий М.М., Пастушенко Р.Я., Хлипавка Л.М. Лист ДНУ «ІМЗО»Міністерства освіти і науки України від 10.09.2021р. №22.1/10 - 2056	Експериментальний зошит з друкованою основою «Вступ до історії (пропедевтичний курс) 5клас (6,7)», відповідно до Листа ДНУ «ІМЗО»Міністерства освіти і науки України від 10.09.2021р. №22.1/10 - 2056
5А,6 А	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 - 6 класи» для закладів загальної середньої освіти, Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я., наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 No 795)	«Вступ до історії України та громадянської освіти» Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, авт.. Власов В.С., Гирич І.Б., Данилевська О.М. «Історія України. Всесвітня історія», 6 клас, авт.О. Бандовський, В. Власов, О. Данилевська, Київ, Генеза,

		2023р. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07. 2021 № 795)
7А	Модельна навчальна програма «Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» (варіант 2) для закладів загальної середньої освіти (автори: Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І. Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	«Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» Власова Н.С., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
8 - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Історія України. Всесвітня історія. 5 – 9 Наказ МОН від 07. 06. 2017 № 804	Історія України, 8 клас. Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 22.02.2021 № 243 Всесвітня історія, 8 клас. Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 22.02.2021 № 243 Історія України, 9 клас Гісем О. В., Мартинюк О. О.; (підручник для закладів загальної середньої освіти з поглибленим вивченням історії) Наказ МОН від 20.03.2017 № 417 Всесвітня історія, 9 клас. Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 20.03.2017 № 417
10 - 11	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України для 5 – 9 та 10 – 11 класів зі змінами» Наказ МОН від 21. 02. 2019 № 236	Історія України 10 клас, (рівень стандарту) Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 31. 05. 2018 № 551 Всесвітня історія, 10 клас. Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 31. 05. 2018 № 551 Історія України 11 клас, (рівень стандарту) Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 12. 04. 2019 № 474

		Всесвітня історія, 11 клас. Гісем О. В., Мартинюк О. О.; Наказ МОН від 12. 04. 2019 № 474
	Громадянська освіта	
10	Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)» 10 клас авт. Тамара Бакка, Наталія Беца, Поліна Вербицька, Оксана Волошенюк, Раїса Євтушенко, Тетяна Мелещенко, Олександр Мокрогуз, Олег Муза, Вікторія Павловська – Кравчук, Тетяна Ремех, Елла Ситник, Наталія Ступницька, Ольга Педан Слепухіна Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) Гісем О. В., Мартинюк О. О. Наказ МОН від 31. 05. 2018 № 551
	Основи правознавства	
9	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т. О., Муза О. В., Євтушенко Р. І., Сутковий В. Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л. О., Силенко В.В.) Наказ МОН від 07. 06. 2017 № 804	Основи правознавства 9 клас,(підручник для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням основ правознавства) Святокум О. Є., Святокум Ш. О. Наказ МОН від 20.03. 2017 № 417
	Математика	
5і,6і, 7і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом«Інтелект України» 5-9 класиРекомендовано МОН України Лист №1/11-11050від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник І.В.Гавриш С.О. Доценко О.А Горьков С.Б.Скиба Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
5А,6 А	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від12.07.2021 № 795	Математика. Підручник 5 кл.(бклас). авт.Істер О. С. Наказ МОН від12.07.2021 № 795
7А	Модельна навчальна програма «Алгебра 7-9 кл.» авт. Істер. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883) Модельна навчальна програма «Геометрія 7-9 кл.» авт. Істер. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства	

	освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	
8	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Математика (колектив авторів) Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Алгебра. Підручник для 8 кл., О.С. Істер Геометрія. Підручник для 8 кл., О.С. Істер. Наказ МОН від 22.02.2021р. Наказ МОН від 20.07.2015р.№777 Лист МОН від 03.06. 2020р. №1/11 - 3694
9А,9 Б	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Математика (колектив авторів) Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Алгебра Г.П.Бевз В.Г. Бевз Наказ МОН від 20.03.2017р. №417 Геометрія Г.П.Бевз В.Г. Бевз Н.Г. Владіморова Наказ МОН від 20.03.2017р. №417
10 - 11	Навчальна програма «Математика. (Рівень стандарту для 10-11 класів) Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Математика, рівень стандарту , 10 клас. А.Г. Мерзляк Д.А. Номіровський В.Б. Полонський М.С.Якір Наказ МОН від 31.05.2018р. №551 Алгебра, 11кл., Істер О.С., Наказ МОН від 12.04.2019р. №472 Геометрія, 11кл., Істер О.С., Наказ МОН від 12.04.2019р. №472
	Фізика	
5і,6і, 7і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом«Інтелект України» 5-9 класиРекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	«Природознавство. Твої фізичні відкриття» авт.. І.В. Гавриш, О. О. Мінєнков, Р.В. Сухов. 5 -6 клас. Лист ДНУ «ІМЗО» МОН від 21.05.2019р. №22.1/12 – Г – 275 «Фізика» авт. І.В. Гавриш, О. О. Мінєнков, Р.В. Сухов. 7 клас. Лист ДНУ «ІМЗО» МОН від 21.05.2019р. №22.1/12 – Г – 275
7А	Модельна навчальна програма	

	«Фізика 7 – 9 класи» Автори: Максимович З. Ю., Білик М. М., Варениця Л. В., Коваль Г. С., Микитеєк О. М., Ординович М. Б., Созанський А. В., Шевців В. Ф. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» , гриф надано наказом МОН від 20.02.2023 № 184	
8 - 9	Фізика. 8 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Фізика. 8 клас. Наказ МОН 10.05.2016р. №7491, Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Фізика. 8 клас. Наказ МОН 10.05.2016р. №7491, Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Фізика. 9 клас. Наказ МОН 20.03.2017р. №417
10 - 11	Фізика. 10 – 11 класи (рівень стандарту та профільний рівень). Авторського колективу НАНУ під керівництвом Локтева В.М, Наказ МОН від 24.11.2017р.№1539	Фізика. 10 - 11 класи (рівень стандарту). Авторського колективу НАНУ під керівництвом Локтева В.М. авт.. Бар'яхтарь В.Г.,Довгий С., Наказ МОН від 31.05.2018р.№ 553
11	Астрономія. 11 клас (рівень стандарту та профільний рівень). Авторського колективу під керівництвом Яцківа А.С. Наказ МОН від 24.11.2017р. №1539	Астрономія. 11 клас (рівень стандарту з анавчальною програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа А.С.) авт.. Пришляк М.П. Наказ МОН від 12.04. 2019р. № 472
	Біологія	
6і	Навчальну програму інтегрованого курсу «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» для 5–6 класів закладів загальноїсередньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», підготували Гавриш І. В., Гога С. С.,Задорожний К. М., Калиновська Г. О.	Навчальний посібник Гавриш І. В., Гога С. С.,Задорожний К. М., Калиновська Г. О.Лист №1/11-11050 від 13 12 2019
7і	Біологія Програма для 6-9 класів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804Задорожний К. М., Калиновська Г. О.	Навчальний посібник Гавриш І. В., Гога С. С.,Задорожний К. М., Калиновська Г. О.Лист №1/11-11050 від 13 12 2019

7А	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Соболь В. І.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	
8 - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Біологія.6 – 9 класи. (колектив авторів) Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Біологія. Підручник.8 клас Соболь В.І. Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Біологія. Підручник.9 клас Соболь В.І. Наказ МОН 20.03.2017р. №417
10 - 11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Біологія і екологія. 10 – 11 класи. Рівень стандарту. Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Біологія 10 клас Андерсон О.А., Вихренко Наказ МОН від 11.10.2018р.№1085 Біологія 11 клас Андерсон О.А.,Вихренко Наказ МОН від 12.04. 2019р. № 472
	Хімія	
7А		
7і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом«Інтелект України» 5-9 класиРекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник для 7 класу «Хімія» Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
8 - 9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7 – 9 класи» Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	7 кл., 8 кл., Хімія авт. П. Попель, Л. Крикля 9кл., Хімія авт. О.Ярошенко
10-11	Хімія. 10 – 11 класи (рівень стандарту) Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	10, 11кл. Хімія авт. О.Ярошенко
	Основи здоров'я	
5і,6і, 7і	Навчаємось разом. Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом« Інтелект України» 5-9 класи	Навчальний посібник «Навчаємось разом»Лист ДНУ «ІМЗО» МОН від 21.05.2019р. №22.1/12 – Г - 275

	Рекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	
5А,6 А,7А	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Здоров'я, безпека та добробут», автори: Шиян ОІ, Волощенко О, Гриньова М, Дяків., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	«Здоров'я, безпека та добробут», автор Шиян ОІ, Волощенко О, Дяків В, Козак О, Седоченко А.
5А, 6А	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Етика. 5 клас. (6 клас) Давидюк Л., Мельник А. Наказ МОН України від 08.02.2022р №140
8	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Основи здоров'я автор Бойченко ТЄ, Василяшко І.П., Гурська ОК, Коваль НС. Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Основи здоров'я автор Бойченко ТЄ, Василяшко ІП, Гурська ОК, Коваль НС. Наказ МОН від 22.02.2021р. №243
9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Основи здоров'я автор Бойченко ТЄ, Василяшко ІП, Гурська ОК, Польова МБ, Коваль НС, Попадюк СА. Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Основи здоров'я автор Бойченко ТЄ, Василяшко ІП, Гурська ОК, Польова МБ, Коваль НС, Попадюк СА. Наказ МОН 20.03.2017р. №417
	Географія, природознавство	
5і,6і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом «Інтелект України» 5-9 класи Рекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник для 5 класу «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
5А,6 А	<u>Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.</u> авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	«Пізнаємо природу», 5 клас (6 клас), авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.
7А	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І.,	Географія 6 клас, підручник. (Гільберг, Довгань, Совенко)

	Гладковський Р.В., Довгань А.І., Сovenko В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горovий О.В.) Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)	
7і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом «Інтелект України» 5-9 класи Рекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342	Навчальний посібник для 7 класу «Географія» Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
8 - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з географії та природознавства. Наказ МОН від 07.06.2017р. №804	Підручники з географії 8 клас, авт. Бойко В.М., Дітчук І.Л., Заставецька Л.Б. Наказ МОН від 22.02.2021р. №243 Підручники з географії 9 клас, авт. Пестушко В.Ю., Уварова Т. Ш. Наказ МОН 20.03.2017р. №417
10 - 11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Географія 10-11 клас. Рівень стандарту. Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Підручники з географії для 10 – 11 класів, авт. Пестушко В.Ю., Уварова Т.Ш., Довгань А.І.
	Інформатика	
5А,6 А	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	
5і - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (для учнів які вивчали інформатику в 2-4 класах) Наказ МОН від 07.06.2017 №804	Інформатика (підручники 5 – 9 кл.) Й.Я. Ривкінд, Т.І. Лисенко, Л.А. Чернікова, В.В. Шакотько
10 - 11	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407	Інформатика (підручники 10 - 11 кл.) Й.Я. Ривкінд, Т.І. Лисенко, Л.А. Чернікова, В.В. Шакотько
	Фізична культура	

5А,6 А,7А	Модельна навчальна програма Фізична культура. Авт.. О.Педан, Коломієць О. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	-
5і - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура 5 – 9 класи» (автор М.В. Тимчик та інш.) Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	-
10 - 11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура 10 – 11 класи. Рівень стандарту» (автор М.В. Тимчик та інш.) Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	-
	Захист України	
10 - 11	Навчальна програма "Захист України" для закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів) Наказ МОН від 04.11.2020 N1377	Захист України 10-11кл. Основи мед.знань. Підручник: Гудима А.А. Пашко К. О., Гарасимів І. М., Фука м. М.Наказ МОН від 31.05.2018р.№551
	Мистецтво	
5А,6 А,7А	<u>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти. Авт.. авт. Кондратова Л. Г. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795</u>	<u>«Мистецтво. 5 клас» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти. Авт.. авт. Кондратова Л. Г.</u>
5і - 9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів "Мистецтво 5-9 класи"	5і Підручник Образотворче мистецтво, авт. Рубель Т.Є. 6і кл. Підручник Образотворче мистецтво, авт. Рубель Т.Є. 7і кл. Підручник Образотворче мистецтво, авт. Федун С.І., Чорний О.В. Підручники 8 – 9 кл. Мистецтво" Авт.. Гайдамака О. В. «Музичне мистецтво. Підручник 5 клас», авт.. В.Г. Кондратова, Наказ МОН від 04.01.2013р. №10 «Музичне мистецтво. Підручник 6 клас», авт.. В.Г. Кондратова, Наказ МОН від

		07.02.2014р. №123«Музичне мистецтво. Підручник 7 клас», авт.. В.Г. Кондратова, Наказ МОН від 20.07.2015р. №777
10 - 11	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти"Мистецтво" Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	Підручник Мистецтво" 11 клас Авт.. Гайдамака О. В.
	Технології, трудове навчання	
5А,6 А	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, авт.. І. Ходзицька. О. Горобець, О. Медвідь Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	«Технології. 5 клас» (6клас), І. Ходзицька. О. Горобець, О. Медвідь
5і,6і	Навчальна програма для закладів середньої освіти, які працюють за науковим-педагогічним проектом«Інтелект України» 5-9 класиРекомендовано МОН України Лист №1/11-11050 від 13 12 2019 Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342 І.В.Гавриш.Р.В.Сухов Лист ДНУ «ІМЗО» Міністерства освіти і науки України від 10.09.2021 №22.1/10-2056)	Навчальні посібники для 5,6 класів Лист МОН від 07.06.2019р. № 1/11-5342
7А		
7і,8,9	Трудове навчання 5 – 9 класи. Рівень стандарту Наказ МОН від 07.06.2017 №804	Трудове навчання 7 клас (8,9 кл), Т.С. Мачача, В.П.Титаренко, Г.М. Гаврилюк. Наказ МОН 20.07.2015р. №777;
10 - 11	Навчальна програма «Технології. 10 – 11 клас. Рівень стандарту» Наказ МОН від 23.10.2017р. №1407	-
	Корекційно – розвиткові заняття з дітьми з ООП	
	1-4 класи Для дітей із ЗПР автори : Логвінова І. П. , Кучеренко Ю. О 5-6 клас - Програма корекційно-розвивальних занять для учнів 5-6 класів ЗПР з метою розвитку пізнавальних процесів Є.В. Заїка, канд.психолог.наук, ХНУ ім. В.Н.Каразіна 5-9 класи Для дітей із ЗПР автори Логвінова І. П. , Кучеренко Ю.О.	

